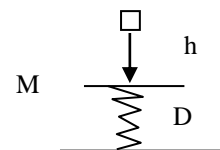
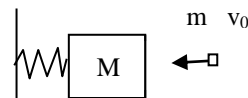

Ajánlott feladatok a FIZIKA I. tantárgyból a 2. zárthelyihez
Gépészmérnök BSc szak, levelező tagozat, 2017/18. tanév

1. $D = 400 \text{ N/m}$ rugóállandójú rugón $M = 5 \text{ kg}$ tömegű tálcát egyensúlyozunk ki. Ha $h = 1 \text{ m}$ magasságból egy $m = 1,5 \text{ kg}$ tömegű tárgy esik a tálcára, rugalmatlan ütközésük esetében mennyivel nyomódik össze a rugó?

2. 17. $m = 0,2 \text{ kg}$ tömegű tárgy v_0 sebességét akarjuk megmérni az ábrán vázolt módszerrel. A rugóállandó 200 N/m , a rugó tömege elhanyagolható, $M = 6 \text{ kg}$. Amíg m teljesen lefékeződik, a rugó $x = 5 \cdot 10^{-2} \text{ m}$ -rel nyomódik össze. Mekkora a v_0 , ha: a súrlódást M és az asztal között elhanyagoljuk, illetve ha figyelembe vesszük a $\mu = 0,05$ súrlódási tényezőjű fékezést is?

3. Mekkora sebességgel kell belelőni egy $1,5 \text{ m}$ hosszú kötélén lógó $M = 2 \text{ kg}$ tömegű homokzsákba egy $m = 5 \text{ dkg}$ tömegű lövedéket, hogy a kötél a függőlegeshez képest 5 fokkal kilendüljön? Mennyi a folyamat során az energiaveszteség?

4. . Egy harmonikus rezgőmozgást végző anyagi pont kitérése az idő függvényében

$$x = 0,17 \sin(6,28t + 0,49) \quad [\text{m}]$$

Számítsa ki az amplitúdót, a frekvenciát, a rezgésidőt, a $t=0$ időpontban a kitérést és a sebességet, továbbá a maximális sebességet és gyorsulást.

5. 29. Írja fel annak a harmonikus rezgőmozgásnak a kitérését, sebességét és gyorsulását, melynek maximális sebessége $0,5 \text{ m/s}$, maximális gyorsulása pedig 2 m/s^2 és a $t=0$ pillanatban rendelkezik a legnagyobb pozitív kitéréssel!

6. 30. Mekkora frekvenciájúnak halljuk a mozdony által kibocsátott 600 Hz frekvenciájú hangot, ha

a, a mozdony közelít hozzánk 72 km/h sebességgel, míg mi állunk?

b, mi a közelítünk az álló mozdonyhoz 72 km/h sebességgel (pl egy gépkocsival)?

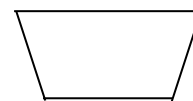
c, a mozdony közelít hozzánk 36 km/h sebességgel, miközben mi is megyünk felé ugyanakkora sebességgel?

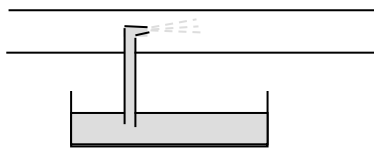
7. 31. Mekkora sebességgel távolodik tőlünk az a csillag, amelynek fényében a hidrogén 12 cm -es hullámhosszhoz tartozó színekvonalai 106 Hz -el vannak "elcsúszva" a vörös fény frekvenciája felé a Napban látható megfelelő színekvonalakhoz képest?

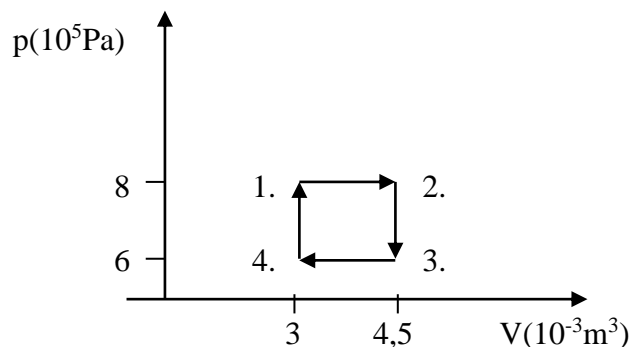
8. 32. Hány dB-el érezzük hangosabbnak a 10^{-4} W/m^2 intenzitású hangot az ingerküszöbnél 2500 -szor nagyobb intenzitású hangnál?

9. 33. Hány phon a hangossága a 10^{-4} W/m^2 intenzitású hangnak?

10. Egy vízlevezető árok keresztmetszete 40 cm alapélű, 30 cm magasságú szimmetrikus trapéz, amelynek az oldalai 20 fokos szöget zárnak be a függőlegessel. Az árkot egy ilyen trapéz alakú lappal elrekesztve a pereméig felgyűlik mögötte a víz. Mekkora erővel nyomja a víz a lapot? Hol van a nyomóerő támadáspontja?

11. Egy 40 cm állandó vastagságú jégtábla vízből kiálló részének magassága felére csökken, ha egy 75 kg tömegű ember lép a közepére. Mekkora a jégtábla vízszintes felülete?
12. Legalább mekkora sebességgel áramlik a porlasztó szűkületében a levegő, ha a benzintartályban lévő benzin felszíne 20 cm-re van a szűkület alatt, és a porlasztó felszívja a benzint? (A benzin sűrűsége $0,7 \text{ g/cm}^3$, a levegőé $1,3 \text{ kg/m}^3$.)
-
13. Igen széles edényben, melynek aljáról 20 cm hosszúságú vízszintes cső nyúlik ki, 1 dm magasan vízoszlop van. A cső sugara 1 mm. (Az edényben az utántöltés miatt a vízmagasság mindig 1 dm!)
 a, Mennyi víz folyt ki a csőből 1 perc alatt, ha a víz ideális folyadék lenne?
 b, Milyen magas vízoszlop esetén folyt ki a csőből az a, esetnek megfelelő térfogatú víz 1 perc alatt, ha figyelembe vesszük a víz viszkozitását (1 mPas).
14. Egy locsolócsőből, melynek átmérője 3 cm a folyadék 2 m/s sebességgel folyt ki. Mekkora keresztmetszetűre kell leszűkíteni a csövet, ha azt akarjuk, hogy 5 m/s sebességgel áramoljon ki a folyadék?
15. Mekkora a szedimentációs sebessége $0,001 \text{ mm}$ átmérőjű olajcseppnek levegőben, ha az olaj sűrűsége $0,93 \text{ g/cm}^3$, a levegő viszkozitása pedig $1,7 \cdot 10^{-5} \text{ Ns/m}^2$? Mennyi az ülepedéshez tartozó Reynolds-szám?
16. $0,9 \text{ kg/dm}^3$ sűrűségű olajba ejtett 4 mm átmérőjű $2,4 \text{ kg/dm}^3$ sűrűségű golyó 2 cm/s maximális sebességet ér el. Mekkora az olaj viszkozitása?
17. 1 g hidrogéngáz $20 \text{ }^\circ\text{C}$ állandó hőmérsékleten kiterjed úgy, hogy térfogata eredeti térfogatának tízszeresére növekszik. Mennyi munkát végez a kiterjedés közben?
18. 100 dm^3 térfogatú egyatomos ideális gáz adiabatikusan összenyomva, hőmérséklete $27 \text{ }^\circ\text{C}$ -ról $127 \text{ }^\circ\text{C}$ -ra emelkedett. Mekkora térfogatra nyomtuk össze? (κ egyatomos gázokra $5/3$)
19. Mekkora a hidrogéngáz (H_2) molekuláinak átlagos sebessége $20 \text{ }^\circ\text{C}$ -on?
20. Állandó mennyiségű oxigénnel végezzük el az ábrán látható körfolyamatot! Adjuk meg a grafikon adatainak felhasználásával a p , V , T értékeket az egyes pontokban és a W , Q és ΔU értékeket az egyes szakaszokra és a körfolyamat hatásfokát! $T_1 = 300 \text{ K}$.

21. Egy 4 cm átmérőjű, 12 cm hosszú rúd felső végén egy kis tartóban 50 g 0°C-os jég van. Mennyi idő alatt olvad meg a jég, ha a rúd alsó vége forrásban levő vízbe merül, és a jég csak hővezetés révén kap hőt? ($\alpha_{\text{al}} = 205 \text{ W/mK}$, a jég olvadáshője $3,35 \cdot 10^6 \text{ J/kg}$)
22. Egy téglafal hossza 6 m, magassága 3 m, hővezetési tényezője 0,69 J/mK. Mennyi hő áramlik át 24 óra alatt a falon, ha bent 15 °C-kal magasabban szeretnénk tartani a hőmérsékletet a külső hőmérsékletnél?
23. 1 cm vastag 10 dm² területű rézlemez és 2 cm vastag 10 dm² területű vaslemez egymásra helyezünk. A rézlemez külső felületét 100 °C-on, a vaslemezét 0 °C-on tartjuk. Hogyan alakul a lemezek vastagsága mentén a hőmérséklet? Mennyi hőt vezet át a 2 lemez 5 perc alatt? ($\lambda_{\text{Cu}} = 390 \text{ W} \cdot \text{m}^{-1} \cdot \text{K}^{-1}$; $\lambda_{\text{Fe}} = 58,7 \text{ W} \cdot \text{m}^{-1} \cdot \text{K}^{-1}$)
24. Az ábrán látható falszerkezetre $\lambda_1 = 10 \text{ W/mK}$, $\lambda_2 = 5 \text{ W/mK}$, $\lambda_3 = 1 \text{ W/mK}$, $d_1 = d_2 = 38 \text{ cm}$, $d_3 = 5 \text{ cm}$, $A_1 = 10 \text{ m}^2$, $A_2 = 20 \text{ m}^2$. Mekkora a fal eredő termikus ellenállása? Mennyi hő jut át a falon 2 óra alatt, ha $T_1 = -10 \text{ °C}$ és $T_2 = 20 \text{ °C}$.
25. Egy kg 7 °C-os vizet összekeverünk 2 kg 78 °C-os vízzel. Mennyi lesz a rendszer entrópiaváltozása?

